

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЯЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX. Число. Джерси Ситі, Н. Дж., понеділок, 7. листопада, 1921. VOL. XXIX. No. 260. Jersey City, N. J., Monday, November 7, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ ВИСТАРАЛАСЯ О ЗДЕРЖАННІ СУДОВОГО ЗАКАЗУ

ШКАГО, 4. листопада. — Майнерська юнія Ди Юнайтд Мاین Веркерс оф Америка віднесла перед федеральним апеляційним судом в сім місті першу перемогу в своїй боротьбі проти наказу судді Ендерсона з Індіанополіса, котрий заборонив копальням задержувати при виплаті робітникам належності для юнії.

АДВОКАТ ЮНІЇ КРИТИКУЄ СУДДІЮ ЗА ГОРЬКІСТЬ

Перед судом з'явилися три провідники місцевого округу майнерської юнії зі своїми адвокатами, жадаючи від суду здержання сили судового наказу судді Ендерсона на так довго, як суд буде має нагоду вислухати цілої справи як слід. Позовники вказували, що суддя Ендерсон пішов за далеко; він хотів не допустити до того, щоби майнерська юнія не організувала робітників в певній частині Західної Верджинії, що йому видавалося безправством, а щоби свого доконтати, він старався підлатати юнії в самі корені, відбираючи їй право існування через позбавлення її жерела доходів. Тому Ендерсон заборонив копальням підприємств задержувати викалки для юнії, як до сього вони були зобов'язані на основі контрактів з юніями.

Та знісши „систему обтягання“ (чек-оф систем), суддя не знав, що він тим власне готов викликати страйк серед майнерських робітників. Заним же робітничі юнії мали час заявити в справі рішення суду, майнери самі, без юнійного приказу, стали виходити на страйк, так що в два дні по виданню рішення сотки майн не працювало, а другі були готові задержати працю кожної хвили. Майнери уважали, що система задержування частини їх заплати для майнерської юнії являється частиною їх контракту з власниками копалень; як ся точка попонтана, то не знати, чи цілий контракт що варта. Тому майнерські юнійні представителі відкликали до суду, щоби він зніс радикальне зарядження судді Ендерсона, бо воно може скінчитися тим, що Америці не стане під зиму вугля.

СУД ПРИЗНАЄ РАЦІЮ ЮНІЇ.

Три судді, засідючи в суді, рішили здержати обов'язуючу силу тої частини судового рішення Ендерсона, котра забороняє підприємствам відтати робітників юнійного викалку від робітничої заплати. Ся частина рішення судді Ендерсона є неважва, як доки не буде в суді повного пересудження в сії справі. Пересудження назначено на 16. листопада.

СПОДІЮТЬСЯ ПОВОРотУ РОБІТНИКІВ ДО РОБОТИ.

СПРІНГФІЛД, Ілінойс, 4. листопада. — Джан Луїс, президент юнії Квітайнд Мاین Веркерс оф Америка, доповідаючи про рішення апеляційного суду в Шкаго про заборону судді Ендерсона, висловив надію, що майнери повернуть до роботи.

ПІТСБУРГ, ПА., 4. листопада. — Філан Морей, віцепрезидент майнерської юнії, видав заяву, яку він вважав за недостатню задержати систему відтатання юнійних викалком, то робітники не вийдуть на страйк.

ТЕМ ГОТ, Віджія, 4. листопада. — В наслідок рішення апеляційного суду в Шкаго сподіються отворення на ново копалень в понеділок. Обчислено, шр на страйк вийшло було 28.000 робітників.

НЮІОРСЬКИЙ СТРАЙК МОЛОЧАРСЬКИХ ВІЗНИКІВ ТРЕВАЄ ДАЛІ.

НЮ ІОРК, 4. листопада. — Страйк 12.000 нюіорських молочарських візників триває далі. Молочарські підприємці роблять всі зусилля, щоби заохити страйк і завити „отверту шпану“. Вони всіма силами стараються знайти страйколомів, щоби викнути з роботи страйкуючих юнійних робітників. Молочарські компанії кажуть, що вони добувають учора мало молока того молока, яке вони довозять в звичайні часи, та що завтра їх служба ще більше погіршиться. В той спосіб вони хочуть викликати серед робітників вражіння, що страйк заохочений на програвання.

ПОГРОЗОКИ ПРО НОВУ ПОЛІТИКУ ІМІГРАЦІЙНИХ ВЛАСТІЙ.

НЮ ІОРК, 4. листопада. — Один нюіорський адвокат заявив, що американські імміграційні урядники змінили свою політику супроти числа іммігрантів. Як видно, імміграційні власті давніше придержувалися строго закону про обмеження числа іммігрантів до 3 процентів їх числа в Америці та дивилися, щоби з жидівською не пришло на місьць більше, як одна пята частина числа, дозволеного на рік. Як в який місяць пришло більше, як відносна місяшня квота, то надляючи зароб відсидно наляз до Європи. Власне щоби сї надляючи іммігрантів ввезти назад змінили свою політику в стільки, що іммігрантів, приїжджаючих усе по виповненню дозволеного на місьць числа, задержують на Еліс Аленд та записують як іммігрантів на другий місяць.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР В НЮІОРСЬКОМУ ПОРТІ

Вночі з четверга на п'ятницю вибух великих огонь в нюіорському порті на правім березі ріки Гудсона; в містечку Вігокен занепади корабельні причали і поргори на просторі якої нія милі. Від пожежу погоріло п'ять причалів, належачих до залізничні ірі. велика кількість мизи на п'ять поворотів, цілий поїзд залізничні з 30 возів, п'ять возів нафти, тощо. Шкоду обчислюють на трохи мільйони доларів. Огонь гасили пожежні сторожі з усіх доколишніх мість морська пожежна сторожа та пожежні сторожі залізничні. Мимо сього богато вратувати від пожежу не потрадили, бо пановані нафтою вози становили вичну небезпеку для ратуничок. Жарини, від огню, несені вітром, падали як на другий брег, де стояли в приставі кораблі. Через те корабельні зарядки мусили втязти усіх своїх мориак до служби, щоби оборонити кораблі на слухай пожежу. Пожеж почався на даху одного бануку.

УКРАЇНЦІ НА ВИСТАВІ „AMERICA'S MAKING“ В НЮ ІОРКУ.

Заволажена на ден 29. жовтня нарада „Америкс Мейкінг“ відбулася при великій залізничній о годині 9. вечеру в каверні 71. полку піхоти при парк евеню і 34 ул. Ню Іорку. 32 народів, які приїхали до Америки, були заступлені в нараді. Українці мали 26. місце і прибули в мальовничих народніх строях, украєних українськими вишивками.

Українська імміграція має також своє окрему секцію на виставі. Їсть се відділ 26. листопада ріжнородних національно-рідних виставок і гуцульської деревляної виробів. Є також образці з українського життя і мапа України на видних місці. Поза такою статистика Українці по ріжних стейтах Америки. Богато чужинців інтересувалося Україною та дістав інформації від Дра. С. Демидчука, який підняв українсько-американську Раду з ним працюють: Іван Лазорчик, Василь Вітовник, Петро Маринюк, панна Юлія Шечукивча та Стефанія Абрамовецька.

Що в останній хвилі України ще могли вяти участі у виставі, се треба принасти енергичні праці на борзі злогоного комітету, який енергично проводить Василия Лазуту та інші далішні співучасники Івана Лазорчика, Петра Маринюка, Василя Вітовника, пана Федюка, а також Стефанія Демидчука. Вистава відбувається в червничих годинах і триватиме до 12. листопада.

УКРАЇНЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВІ В НЮ ІОРКУ.

В Ню Іорку отворено в суботу, дня 29. жовтня с. р., велику виставу, улажену всіма народами, які склалися на американо-юнійську виставу, у великій каверні 71-ого (71 сті) Редісайд „Арчур“ при 34-ти ул. і Парк евеню. Вистава буде тривати два тижні і буде замкнена 12-го листопада с. р.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ НА ВИСТАВІ „AMERICA'S MAKING“.

В неділю 30. жовтня о годині 8. вечером виступили на виставі „Америкс Мейкінг“ в каверні 71. полку при 34. ул. і Парк Евеню 3 національні групи зі своїми співаками в то: Естанці Литовці та Українці. Треба принасти, що Українці мимо короткого часу, були добре приготувані і пописались не лише напричуд гарно, але також і найліпше зі всіх 3-ох згаданих груп. Був се хор зложений зі співаків нюіорських і нюіорських, а крім тої були профанічні „голоси“ з Понкерта та Пасекі. Під проводом молодого але талановитого диригента Федора Омурника з Ню Іорку відіграв хор велику українських пісень в „Бандура“.

ПОЛЬСЬКІ СУДІ В ГАЛИЧИНІ.

Дні 13. с. м. відбулася перед звичайним трибуналом карного суду у Львові розправа промітету російського конституційного зібрання, котрі збираться в Парижі. Міжкоков представляв сї конституційне зібрання як опозицію до скрайно лівих елементів, які тепер засідають в Москві як комуністична партія, та до скрайно правих кружок, які вели свою справу неважкі зусилля полатити большевизм. Далі Міжкоков приступив до економічних, суспільних та політичних справ Росії, які на його погляд представляють тепер так, що зовсім певно можна передказати скорий упадок большевизмського правління в Росії. Міжкоков говорив, що совєтський уряд може внасти на один з трох способів: наперед він міг перемінити свою форму, стати чимось зовсім иним; в рівночасно чимось більше тривалим і постійним. На думку Міжкокова се неможливо; большевизм не можуть перемінити на щось инуе, мизь сього що вони нагнували в Росії дошче, і кволи сїмі сподіватися. Міжкоков поклявся се дуже папування дезорганізацією Росії в наслідок війни.

Друга можливість така, що большевизм упадають від зовнішньої сили, від вміпане чужої держави, від заграничної інтервенції. Так на погляд Міжкокова, се неможливо, бо се не може статися, так як тепер не маємо такої заграничної влади, яка приїбляється на інтервенцію в Росію.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КАТІ ПОВИНА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

В Ню Іорку отворено в суботу, дня 29. жовтня с. р., велику виставу, улажену всіма народами, які склалися на американо-юнійську виставу, у великій каверні 71-ого (71 сті) Редісайд „Арчур“ при 34-ти ул. і Парк евеню. Вистава буде тривати два тижні і буде замкнена 12-го листопада с. р.

ПРОФ. М. ГРУШЕВСЬКИЙ У ВІДІ.

Проф. М. Грушевський покинув се їде на радиську Україну. Бо член закордонної делегації української партії соціялїстів-революціонерів. М. Чель, який нездово не вернувся зі своєї подьжки до Харкова, приїхав розчарований. Большевизмська влада не хоче легалїзувати на Україні української партії соціялїстів-революціонерів. Се більше можна довідатися з 9 ч. газети „Боротєся — Поборе!“ яка на днях появилос.

МІЛКОК ВОРОЖИТЬ БЛИЗЬКИЙ УПАДОК БОЛЬШЕВИКІВ.

Професор Павло Мілкоков, відомий провідник московської конституційно-демократичної партії, котрий приїхав кльда дня тому назад з Миколаю Александриним, щоби захоронити інтереси Росії на вінштонській конференції, в справі змінення вистатків на збрєння, мав в четвер розмову з представником одної нюіорської газети.

Мілкоков зазначив наперед на вступі що він приїхав до Зауєних Держав як виставник так званого виконавчого комітету російського конституційного зібрання, котрі збираться в Парижі. Міжкоков представляв сї конституційне зібрання як опозицію до скрайно лівих елементів, які тепер засідають в Москві як комуністична партія, та до скрайно правих кружок, які вели свою справу неважкі зусилля полатити большевизм. Далі Мілкоков приступив до економічних, суспільних та політичних справ Росії, які на його погляд представляють тепер так, що зовсім певно можна передказати скорий упадок большевизмського правління в Росії. Міжкоков говорив, що совєтський уряд може внасти на один з трох способів: наперед він міг перемінити свою форму, стати чимось зовсім иним; в рівночасно чимось більше тривалим і постійним. На думку Міжкокова се неможливо; большевизм не можуть перемінити на щось инуе, мизь сього що вони нагнували в Росії дошче, і кволи сїмі сподіватися. Міжкоков поклявся се дуже папування дезорганізацією Росії в наслідок війни.

Друга можливість така, що большевизм упадають від зовнішньої сили, від вміпане чужої держави, від заграничної інтервенції. Так на погляд Міжкокова, се неможливо, бо се не може статися, так як тепер не маємо такої заграничної влади, яка приїбляється на інтервенцію в Росію.

ПЕТЛЮРА ЗДОБУВ КАМЕНЕЦЬ ПОДІЛЬСЬКИЙ

РМГА, столиця Латвії, 4. листопада. — Віська отамана Петлюри занял Каменець Подільський. Доїхнув про се депеша з Москви через Рсвал, столицю Естонії. В депеші сказано, що козаци Петлюри биланні з совєтським військом німаго годин; почим виперли його на шістий сїд.

ПЕТЛЮРА ВОЮЄ З БОЛЬШЕВИКАМИ НА УКРАЇНІ.

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиця Туреччини, 4. листопада. — Російський совєтський уряд знова бе на бєбуе тригую з причини, що польське правительство дозволило українському отаманови, Семенови Петлюри, зорганізувати нову армію на польській території.

Большевизмська бездетапа тєпеша сповілаше, що вночі на 27-го жовтня с. р. полки Петлюри, добре заохорені машинноними кірасми, перешли українську границю коло Гусятин (ріку Збруч, не жаду границю — Ред.); увійшли до пригранничних сіб (на подольо) і побіди большевизмської сторожі і поспешили як до залізничної станції Яромільська, де стрінули перший значнійший большевизмський опір.

Другий відділ Петлюровий військ, в силі 1.500 козаків, виконувє випади в других сторожах російської (? границі). Головна сила Петлюри, яка числить 3.000 люда, заняла на Подольо Гусятин і Городак, а по короткій своїй поспеула до Каміня Подільського, з метою захонити у свої руки київську залізницю.

УГОРСЬКА ВИКИДАЄ ГАБСУРГІВ.

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини, 4. листопада. — Угорська Національна Рада (тимчасовий парламент) приняла сьогодні проект закона, який позбавляє престоло бубнєвого шєрєя Кароя Габуьрга і викладає Габуьрську династію з Угорщини.

„МАЛА АНТАНТА“ НЕВДОВОЛЕНА ВИРІШЕННЯМ СПРАВИ ГАБСУРГІВ НА УГОРСЬКІЙ.

ВІДЕНЬ, 4. листопада. — В туєшній пресі появилєся гєлос, що „мала антаанта“ (Чехословацька, Румуньї і Югославїї) невдоволене вирішенням справи Габуьрґів на Угорщині. Кажуть, що „мала антаанта“ домоглась, аби Угорщина виклянула Габуьрґів і від виборности на королє в Угорщині. Інакше, „мала антаанта“ не гадає передлати у себе озброєння.

АМЕРИКАНЕЦЬ КАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНІ ГРОЗИТЬ ФІНАНСОВА РУЙНА.

ПАРИЖ, 4. листопада. — Сиди приїхав з подорожі по Німеччині Деймс Сіммонс, заступник президента компанії „Марше, Філа енд Ко.“ із Шкаго, Іл.

Він заявив представцям преси, що фінансовий упадок Німеччини є певний, коли в недалелій будучинї її скарбощі справи не будуть усталені.

Він каже, що хотів тепер в Німеччині є сильний промисла-торговельний рух, то се дєтєйся коштом неаборіур у будучині. Наприклад езілізничні авєтєляща так дешево, що дієшний кошт є дорожчий. Се приносить страту, яку хтось мусить полатити, як се тепер то на бачує. Се приготуєла більш потяди для народу в недалелій будучині. В Німеччині вєстєлки шє друкують без міз пєперових грошин, шї шєрєа до падають у вєрности, далеко шєрєше ніж торговельні мєрєтєплєні шєтє шєтє товєрєв. Через те товєрє в Німеччині шє шє служжє лєтєшнї, шї масами вєдєть до переплєчуєтє до суєтєлїнє держав. Шї німєччї промисловї виробнї в тих суєтєлїнє краях є рєзмєро дєтєшнї і вїблєвєть з торгєу домашнї промисловї виробнї. Нєслєдком того в єтєх краях промисловї заводи і рєбїтнїкнї ходять без робєтнї.

ЧЕХІН ЛЮБАЄ СОБІ СВОБОДУ.

МОСКВА, столиця Московщини, 3. листопада. — Юрій Чічернї, совєтський вїснєстр заграничних справ, вєдєєв ноту до влієччєнї держав в нїїї заявлєні, що Росїя не будє вєзвєдєтєся звановому постанованню конференції у Вашингтоні, тє шє оцєвєєє сєбї свєбєду руку робїтнї заходи проти виконаннє шїх постанов.

КОРЕЯНЕЦЬ УВІВ ЯПОНСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА.

ТОКІО, столиця Японїї, 4. листопада. — Нині на залізничній станції в Токїо робить изтєвєтєм в гурал молодий, 19-лїтнїй Корєянець, японського премєра Такаші Гару. Гару помер в годину по замку.

